

Sub redacția
Prof. dr. **Ion I. BRUCKNER**

Tratat de **MEDICINĂ INTERNĂ**

VOL. 2

EDITURA MEDICALĂ
București, 2025

Coperta: Christian Călin **MARINESCU**
Imagine copertă www.istockphoto.com
ID fotografie de stoc: 134893982

Ediție îngrijită de: Mihaela **ALEXANDRESCU**
Secretar de redacție: Maria Elena **NEAMȚ**
Tehnoredactor: Christian Călin **MARINESCU**

Puteți achiziționa cărțile Editurii Medicale

- ❖ on line la www.ed-medicala.ro
- ❖ comercial@ed-medicala.ro
- ❖ librărie (Bd. Emanuel Pake-Protopopescu 90)
tel.:0212525187
- ❖ depozit (Str. Episcop Radu 15A)
tel.:0212525188

Anul apariției: 2025
Ediție digitală (pdf)
ISBN 978-973-39-0977-4

Copyright © 2025 Editura Medicală

Această carte în format digital (eBook) este protejată prin copyright și este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informației, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyright-ului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc în conformitate cu legislația în vigoare.

LISTA DE AUTORI

Apetrii C. Costel-Mugurel – Șef de lucrări dr. U.M.F. „Gr. T. Popa” Iași, medic primar nefrologie, Spitalul Clinic „Dr. C.I. Parhon”, Iași.

Barbu Maria-Alexandra – Asist. univ. dr. U.M.F. „Carol Davila” București, medic primar oncologie medicală, Spitalul Universitar de Urgență Elias, București.

Baston Cătălin – Conf. univ. dr. U.M.F. „Carol Davila” București, medic primar urologie, Clinica de Chirurgie Urologică, Centrul pentru Uronefrologie și Transplant Renal, Institutul Clinic Fundeni, București.

Benguș Andreea – Medic primar gastroenterologie, Spitalul Clinic Colentina, București.

Ciocâlțeu Alexandru – Prof. univ. dr. U.M.F. „Carol Davila” București, medic primar nefrologie.

Ciocârlan Maria – Medic primar gastroenterologie, UpMedical – Centrul Medical Domenii, București

Ciurea Tudorel – Prof. univ. dr. U.M.F. Craiova, medic primar medicină internă și gastroenterologie.

Covic Adrian – Prof. univ. dr. U.M.F. „Gr. T. Popa” Iași, medicină internă și nefrologie, Spitalul Clinic „Dr. C.I. Parhon” Iași.

Diaconescu Alexandru Cristian – Medic primar nefrologie, Spitalul Universitar de Urgență, București.

Diaconu Sorina – Șef de lucrări U.M.F. „Carol Davila” București, medic primar gastroenterologie, Spitalul Universitar de Urgență, București.

Diculescu Mircea – Prof. univ. dr. U.M.F. „Carol Davila” București, medic primar gastroenterologie, Institutul Clinic Fundeni, București.

Dobru Daniela – Prof. univ. dr. U.M.F. Târgu Mureș, medic primar gastroenterologie, Spitalul Clinic Județean Mureș, Târgu Mureș.

Dolofan Oana – Medic primar gastroenterologie, Clinica Sanador Floreasca, București.

Dumitrașcu Dan Lucian – Prof. univ. dr. U.M.F. „Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca, medic primar gastroenterologie, Spitalul Clinic de Urgență, Cluj-Napoca.

Ene Corina – Medic primar nefrologie, Spitalul Clinic de Nefrologie „Carol Davila” București.

Fierbințeanu-Braticevici Carmen – Prof. univ. dr. U.M.F. „Carol Davila”, medic primar medicină internă și gastroenterologie, Spitalul Universitar de Urgență, București.

Gângu Constantin – Conf. univ. dr. U.M.F. „Carol Davila”, medic primar urologie, Centrul pentru uronefrologie și transplant renal, Institutul Clinic Fundeni, București.

Gârneață Liliana – Conf. univ. dr. U.M.F. „Carol Davila”, medic primar nefrologie, Spitalul Clinic de Nefrologie „Carol Davila” București.

Goldiș Adrian – Prof. univ. dr. U.M.F. „Victor Babeș” Timișoara, medic primar gastroenterologie, Spitalul Clinic de Urgență „Pius Brânzeu”, Timișoara.

Grad Simona – Conf. univ. dr. U.M.F. „Iuliu Hațieganu”, Cluj-Napoca, medic primar gastroenterologie, medic specialist medicină internă, Clinica Medicala II, Cluj-Napoca.

Lazăr Daniela – Șef de lucrări dr. U.M.F. „Victor Babeș” Timișoara, medic primar gastroenterologie, medic specialist oncologie medicală, Policlinica Algomed, Timișoara.

Mischianu Dan – Prof. univ. dr. U.M.F. „Carol Davila”, medic primar urologie, Spitalul Universitar de Urgență Militar Central „Carol Davila” București.

Moldoveanu Alexandru Constantin – Șef de lucrări dr. U.M.F. „Carol Davila” București, medic specialist gastroenterologie, Spitalul Universitar de Urgență, București.

Moța Eugen – Prof. univ. dr. U.M.F. Craiova, medic primar medicină internă și nefrologie, Spitalul Clinic de Urgență, Craiova.

Negreanu Lucian – Prof. univ. dr. U.M.F. „Carol Davila”, medic primar medicină internă și gastroenterologie, Spitalul Universitar de Urgență „Carol Davila”, București.

Olteanu Dan – Prof. univ. dr. U.M.F. „Carol Davila”, București.

Palade Radu Șerban – Prof. univ. dr. U.M.F. „Carol Davila” București, medic primar medicină internă și urologie, Spitalul Clinic de Nefrologie „Carol Davila” București.

- Penescu Mircea** – Prof. univ. dr. U.M.F. „Carol Davila” București, medic primar chirurgie generală, Spitalul Universitar de Urgență „Carol Davila” București.
- Pop Corina Silvia** – Prof. univ. dr. U.M.F. „Carol Davila” București, medic primar medicină internă și gastroenterologie, medic specialist diabet și boli de nutriție, Spitalul Universitar de Urgență „Carol Davila”, București.
- Preda Adrian** – medic primar urologie, Centrul pentru uronefrologie și transplant renal, Institutul Clinic Fundeni, București.
- Purcăreanu Adina** – Șef de lucrări dr. U.M.F. „Carol Davila” București, medic primar medicină internă și gastroenterologie, Spitalul Universitar de Urgență, București.
- Rimbaș Mihai** – Șef de lucrări dr. U.M.F. „Carol Davila” București, medic primar gastroenterologie și medicină internă, Spitalul Clinic Colentina, București.
- Rogoveanu Ion** – Prof. univ. dr. U.M.F. Craiova, medic primar medicină internă și gastroenterologie, Spitalul Clinic Județean de Urgență, Craiova.
- Schiller Adalbert** – Prof. univ. dr. U.M.F. „V. Babeș”, medic primar medicină internă și gastroenterologie Timișoara, Spitalul Clinic Județean Nr. 1 Timișoara, Clinica de Nefrologie „Prof. Dr. C. Zosin”, Timișoara.
- Schiller Oana Marina** – Medic primar nefrologie, Centrul de dializă „AVITUM” Timișoara.
- Sinescu Ioanel** – Prof. univ. dr. U.M.F. „Carol Davila” București, medic primar urologie, Centrul pentru uronefrologie și transplant renal, Institutul Clinic Fundeni, București.
- Surdea-Blaga Teodora** – Conf. univ. dr. semiologie medicală II, U.M.F. Cluj-Napoca, medic specialist gastroenterologie și medicină internă, Spitalul Clinic Județean de Urgență Cluj-Napoca.
- Șchiopu Oana** – Medic primar medicină internă, Spitalul Universitar de Urgență, București.
- Șirli Roxana** – Prof. univ. dr. U.M.F. „Victor Babeș” Timișoara, medic primar medicină internă, medic specialist gastroenterologie, Clinica de Gastroenterologie și Hepatologie, Timișoara.
- Tribus Carina Laura** – Conf. univ. dr. U.M.F. „Carol Davila” București, medic primar medicină internă și gastroenterologie, Spitalul Universitar de Urgență, București.
- Verzan Constantin** – Medic primar nefrologie, Spitalul Clinic de Nefrologie „Carol Davila” București.
- Voiosu Andrei Mihai** – Medic primar gastroenterologie, Spitalul Clinic Colentina, București.

Voiosu Radu – Prof. univ. dr. U.M.F. „Carol Davila” București.

Voiosu Theodor Alexandru – Asist. univ. dr. U.M.F. „Carol Davila” București, medic primar gastroenterologie, Spitalul Clinic Colentina, București.

Zahiu Carmen D. M. – Șef de lucrări dr. U.M.F. „Carol Davila” București, medic specialist gastroenterologie, Clinica „Sfânta Maria”, București.

CUPRINS

Partea a IV-a – PATOLOGIA TUBULUI DIGESTIV – coordonator	Radu Voiosu	1
Capitolul 1 – Esofagul. Introducere	Radu Voiosu	1
Inele, membrane, diverticuli, stenoze		3
Capitolul 2 – Tulburări motorii esofagiene	Andreea Benguş	7
Acalazia		8
Obstrucția jonctiunii esogastrice		13
Spasmul esofagian difuz		13
Esofagul hipercontractil (jackhammer esophagus)		13
Sclerodermia		13
Capitolul 3 – Hernia hiatală	Adrian Goldiș	17
Clasificare		17
Epidemiologie		17
Factori favorizanti		17
Tabloul clinic		18
Diagnostic pozitiv		18
Complicațiile herniei hiatale		19
Tratamentul herniei hiatale		19
Capitolul 4 – Boala de reflux gastroesofagian	Mihai Rimbaș	21
Definiții		21
Prevalență		21
Mecanisme antireflux		21
Etiopatogenie		22
Tablou clinic		23
Explorări paraclinice		23
Diagnostic pozitiv		24
Diagnostic diferențial		25
Evoluție, complicații		25
Tratament		26
Capitolul 5 – Esofagite	Radu Voiosu	31
Esofagite infecțioase		31
Esofagite medicamentoase		33
Esofagite caustice		34
Esofagita eozinofilică		37
Capitolul 6 – Esofagul Barrett	Andrei Mihai Voiosu	41
Definiție		41
Epidemiologie		41
Etiologie și patogenie		41
Manifestări clinice		42
Diagnostic		42
Diagnostic diferențial		43

Tratament medical	44
Tratament chirurgical.....	45
Complicații	45
Supravegherea pacientului	45
Capitolul 7 – Tumori esofagiene – Maria-Alexandra Barbu,	
<i>Theodor Alexandru Voiosu</i>	47
Tumori maligne	47
Tumori benigne.....	54
Capitolul 8 – Dispepsia funcțională – Dan Olteanu, Alexandru Cristian Diaconescu,	
<i>Oana Șchiopu.....</i>	57
Definiție	57
Epidemiologie	57
Etiologie și fiziopatologie	59
Simptomatologie. Diagnostic pozitiv. Diagnostic diferențial.....	63
Tratament	68
Evoluția și prognosticul dispepsiei funcționale	74
CAPITOLUL 9 – Gastritele – Eugen Adrian Goldiș, Daniela Dobru	77
Epidemiologie	77
Gastrita acută	77
Etiopatogeneza	77
Clasificare.....	78
Tipuri.....	78
Gastritele cronice.....	80
Definiție	80
Epidemiologie	80
Etiologie și patogenie.....	80
Diagnostic	82
Diagnostic diferențial.....	83
Tratament	84
CAPITOLUL 10 – Ulcerul peptic – Radu Voiosu	87
Definiție	87
Etiologie	87
Epidemiologie	88
Fiziopatologie. Patogenie.....	88
Anatomie patologică.....	89
Manifestări clinice	89
Diagnostic	90
Diagnostic diferențial.....	91
Evoluție	91
Profilaxie	92
Tratament	92
CAPITOLUL 11 – Tumori gastrice benigne și maligne – Adrian Goldiș,	
<i>Daniela Lazăr.....</i>	97
Tumori epiteliale gastrice	97
Adenoamele gastrice	97
Leziuni displazice dezvoltate pe fond de mucoasă gastrică plană	99
Leziuni pseudotumorale	100

Alți polipi ai mucoasei gastrice	101
Heterotopiile.....	102
Boala Ménétrier (gastropatia hipertrofică gigantă a pliurilor).....	103
Gastrita chistică polipoasă sau profundă.....	103
Xantomul sau xantelasma.....	104
Tumori de amiloid.....	104
Tumori maligne gastrice	104
Carcinomul gastric	104
Neoplasmele neuroendocrine gastrice.....	113
Tumori gastrointestinale stromale (GIST)	117
Limfoamele gastrice.....	120
Tumori secundare gastrice.....	123
CAPITOLUL 12 – Patologia stomacului operat – Radu Șerban Palade	131
Complicațiile postoperatorii precoce.....	132
Complicațiile postoperatorii tardive	135
CAPITOLUL 13 – Anatomia, fiziologia și evaluarea intestinului subțire –	
<i>Mihai Rimbaș</i>	<i>145</i>
Noțiuni de anatomie și fiziologie	145
Evaluarea intestinului subțire	147
CAPITOLUL 14 – Boala celiacă – Radu Voiosu	151
Definiție	151
Epidemiologie.....	151
Patogenie.....	151
Anatomie patologică.....	152
Tablou clinic	152
Diagnostic	153
Tratament	153
Evoluție.....	154
CAPITOLUL 15 – Deficitul de dizaharidaze – Radu Voiosu	155
Epidemiologie.....	155
Fiziopatologie	155
Tablou clinic	156
Diagnostic	156
Tratament	156
CAPITOLUL 16 – Sindromul de malabsorbție – Mihai Rimbaș, Radu Voiosu	157
Generalități.....	157
Definiție	157
Clasificare și anatomie patologică	160
Patogeneză	161
Fiziopatologie	161
Etiologie.....	162
Simptomatologie	162
Diagnostic	162
Principii de tratament.....	164
CAPITOLUL 17 – Bolile inflamatorii intestinale – Maria Ciocârlan, Mircea Diculescu...	167
Epidemiologie.....	167
Etiopatogenie.....	168

Definirea noțiunilor	171
Diagnostic	172
Complicații	176
Tratament	176
CAPITOLUL 18 – Ischemia intestinului subțire – Mihai Rimbaș	181
Date anatomice	181
Date de fiziologie și fiziopatologie	181
Ischemia mezenterică acută	182
Ischemia mezenterică cronică.....	189
CAPITOLUL 19 – Sindromul intestinului iritabil – Simona Grad, Teodora Surdea-Blaga, Dan L. Dumitrașcu.....	193
Definiție	193
Epidemiologie	193
Etiologie și patogeneză	193
Simptomatologie	196
Diagnostic	197
Diagnostic diferențial.....	199
Tratament medical.....	199
Complicații, prognostic	204
CAPITOLUL 20 – Intestinul gros – anatomie, fiziologie, explorare – Radu Voiosu ...	207
Examinarea colonului	208
CAPITOLUL 21 – Diverticuloza colonică – Radu Voiosu	213
Definiție	213
Epidemiologie	213
Anatomie patologică.....	213
Etiopatogenie.....	214
Simptomatologie	214
CAPITOLUL 22 – Polipii colonici și cancerul colo-rectal – Theodor Alexandru Voiosu, Radu Voiosu	217
Polipii colonici.....	217
Cancerul colo-rectal.....	223
CAPITOLUL 23 – Patologia anusului și a regiunii perianale – Radu Șerban Palade ...	233
Hemoroizii	233
Fisura anală.....	238
Abcesele anale.....	240
Flegmoanele fosei ischirectale.....	241
Fistulele perianale	242
Boala pilonidală sacrococcigiană	245
Boli transmise sexual	246
Ulcerații particulare anale	247
Neoplasmul anal	248

Partea a V-a BOLILE FICATULUI, CĂILOR BILIARE ȘI PANCREASULUI – coordonator Carmen Fierbințeanu-Braticevici	251
CAPITOLUL 1 – Anatomia, fiziologia și explorarea morfo-funcțională a ficatului – Carmen D. M. Zahiu	251
Anatomia	251

Funcțiile ficatului	253
Explorarea morfo-funcțională a ficatului	255
CAPITOLUL 2 – Hepatitele virale – Oana Dolofan, Carmen D.M. Zahiu	261
Generalități	261
Hepatita virală A	263
Hepatita virală B	264
Hepatita virală D	270
Hepatita virală C	271
Hepatita virală E.....	277
Virusul hepatitei G	278
Virusul Epstein-Barr	278
Virusul citomegalic	278
CAPITOLUL 3 – Ficatul gras alcoolic și nonalcoolic – Roxana Șirli	281
Definiție	281
Epidemiologie	281
Etiologie și patogenie.....	282
Simptomatologie	284
Diagnostic	285
Diagnostic diferențial.....	290
Tratament medical	290
Tratament chirurgical.....	291
Complicații. Prognostic	292
Supravegherea pacientului	292
CAPITOLUL 4 – Boala hepatică alcoolică (BHA) – Ion Rogoveanu, Tudorel Ciurea.....	295
Epidemiologie	295
Patogenie	296
Tablou clinic	299
Tratamentul bolii hepatice alcoolice	305
Transplantul hepatic	309
CAPITOLUL 5 – Hepatitele cronice nonvirale – Laura Carina Tribus	313
Hepatita autoimună.....	313
Colangita biliară primară	316
Capitolul 6 – Ciroza hepatică – Carmen Fierbințeanu-Braticevici.....	321
Definiție	321
Epidemiologie	321
Etiologie și fiziopatologie	322
Simptomatologie	323
Diagnostic	325
Diagnostic diferențial.....	330
Tratament	331
Tratament chirurgical.....	332
Complicațiile cirozei.....	333
Capitolul 7 – Leziuni hepatice produse de medicamente – Corina Pop	355
Epidemiologie	356
Diagnostic	356
Diagnostic diferențial.....	358
Mecanismul hepatotoxicității	358

Manifestări clinice	360
Parametri de laborator	362
Tratament	362
Prognostic	363
Prevenție.....	363
Concluzii	363
Capitolul 8 – Insuficiența hepatică acută – Adina Purcăreanu	365
Definiție	365
Epidemiologie.....	366
Etiologie	366
Fiziopatologie	367
Simptomatologie	368
Diagnostic	369
Diagnostic diferențial.....	370
Tratament	372
Capitolul 9 – Cancerul hepatic – Alexandru Constantin Moldoveanu	381
Carcinomul hepatocelular	381
Colangiocarcinomul intrahepatic.....	387
Capitolul 10 – Pancreatita acută – Lucian Negreanu	391
Epidemiologie.....	391
Etiologie și patogenie.....	392
Simptomatologie	394
Diagnostic și modificări paraclinice.....	394
Diagnostic diferențial.....	396
Tratament medical	396
Tratament endoscopic și chirurgical	397
Prognostic. Complicații	398
Supravegherea pacientului și scoruri prognostice	399
Capitolul 11 – Pancreatita cronică – Sorina Diaconu	403
Definiție	403
Epidemiologie	403
Etiologie și patogenie.....	403
Manifestări clinice	405
Diagnostic	406
Diagnostic pozitiv	411
Diagnostic diferențial.....	411
Complicații și prognostic.....	411
Tratament	414
Capitolul 12 – Cancerul pancreatic – Sorina Diaconu	417
Tumori pancreatice nonendocrine (exocrine).....	417
Adenocarcinom.....	417
Alte tumori pancreatice nonendocrine (exocrine).....	422
Tumori pancreatice endocrine.....	423

Partea a VI-a – BOLILE RENALE ȘI ALE APARATULUI URINAR – coordonator

<i>Mircea Penescu.....</i>	<i>429</i>
Capitolul 1 – Explorarea pacientului cu afecțiuni renourinare – Liliana Gârneață ...	429

Anamneza	429
Examenul fizic	430
Analize de laborator.....	431
Evaluarea funcției renale	433
Explorarea imagistică a aparatului renourinar.....	434
CAPITOLUL 2 – Boala cronică de rinichi – Adalbert Schiller, Oana Schiller.....	439
Definiții, stadializare	440
Markeri de leziune renală	443
Factori de risc și factori de progresie în dezvoltarea BCR	450
Epidemiologia bolii cronice de rinichi în populația generală	452
Complicațiile BCR.....	454
Evoluție.....	472
BCR de la concept la practică.....	476
CAPITOLUL 3 – Homeostazia apei și electroliților în BCR – Mircea Penescu	489
Conceptul de echilibru.....	489
Mecanisme adaptative	490
Homeostazia apei	491
Homeostazia sodiului.....	494
Homeostazia potasiului	495
Homeostazia fosforului și calciului.....	496
CAPITOLUL 4 – Glomerulonefritele – Alexandru Ciocâlteu	501
Glomerulonefritele acute (GNA).....	501
Glomerulonefrita difuză acută poststreptococică (GNDAPS).....	504
Glomerulonefritele infecțioase nestreptococice	511
Glomerulonefrita cu leziuni minime (GNLM).....	516
Sindromul nefrotic (SN)	520
Glomerulonefrita mezangială (mezangioproliferativă – GNMP).....	530
Nefropatia cu IgA.....	531
Glomerulonefrita mezangiocapilară (GNMC)	533
Glomerulonefrita extracapilară (GNEC)	535
Glomeruloscleroza focală și segmentară (GSFS)	539
Glomerulonefrita membranoasă (GNM)	541
Glomerulonefritele cronice (GNC)	542
Glomerulonefrite prin anticorpi antimembrană bazală glomerulară	544
Sindromul Goodpasture.....	545
Glomerulopatia imunotactoidă	547
Boala membranei bazale subțiri (BMBS)	548
Sindromul hemolitic-uremic (SHU)	549
Sindromul Alport	554
Sindromul Nail-Patella (onicoosteodisplazia ereditară).....	556
Osteoliza ereditară cu nefropatie	557
Deficiența de lecitin-colesterol aciltransferază	557
Boala Fabry (deficiența de alfa-galactozidază A)	558
Lipodistrofia parțială – boala Barraquer-Simons	559
GN cu collagen tip III (GN collagenofibrotică).....	560
GN lipoproteinemică.....	560
GN cu C1q.....	560

GN proliferativă focală și segmentară	561
GN crescentică difuză	561
GN proliferativă difuză endocapilară	561
Scleroza difuză mezangială	561
Semiologie	562
CAPITOLUL 5 – Nefropatiile tubulointerstițiale – Mircea Penescu, Corina Ene	569
Clasificare.....	569
Nefropatiile tubulointerstițiale acute	570
Patogenie.....	571
Anatomie patologică.....	572
Tablou clinic	572
Tablou paraclinic.....	572
Teste de stimulare limfocitară.....	573
Biomarkeri urinari.....	573
Tratament	574
Nefropatiile tubulointerstițiale cronice	574
Patogenie.....	574
Anatomie patologică.....	575
Tablou clinic	575
Tablou paraclinic.....	576
Perspective de tratament	576
CAPITOLUL 6 – Nefropatiile vasculare – Constantin Verzan.....	581
Hipertensiunea de cauză renală	582
Hipertensiunea arterială reno-vasculară (HTA-RV) și nefropatia ischemică	582
Hipertensiunea arterială reno-parenchimatoasă (HTA-RP)	593
Nefroangioscleroza	595
Etiologie	595
Anatomopatologie	596
Manifestările clinice.....	597
Diagnostic	600
Tratament	600
Ameliorarea funcției renale	602
Ateroembolismul renal	602
Factori de risc.....	602
Factori declanșatori	602
Manifestări clinice	603
Evaluare și diagnostic.....	605
Tratament și prognostic	608
CAPITOLUL 7 – Litiaza renală – Mircea Penescu.....	613
Istoric.....	613
Epidemiologie.....	614
Factori de mediu	614
Factori individuali	616
Etiopatogenia litiazei	617
Mecanisme prolitogenetice	617
Mecanisme antilitogenetice	623

Clasificarea litiazei renale	624
Litiază calcică	628
Litiază oxalică	631
Litiază fosfatică (fosfocalcică și fosfo-amoniaco-magneziană).....	633
Litiază calcică mixtă (oxalo-fosfatică sau oxalo-urico-fosfatică)	634
Litiază din sindroamele cu hipercalcemie.....	634
Diagnosticul litiazei renourinare	635
Tratamentul	641
CAPITOLUL 8 – Injuria acută a rinichiului – Mugurel Apetrii, Adrian Covic.....	643
Definiție. Cadrul nosologic.....	643
Epidemiologie	644
Etiologie și patogenie.....	644
Simptomatologie	647
Diagnostic	648
Diagnostic diferențial.....	650
Tratament medical	650
Complicații.Prognostic	653
CAPITOLUL 9 – Polichistoza renală – Eugen Moța	657
Epidemiologie	657
Etiologie	657
Patogenie	658
Simptomatologie	659
Diagnostic	660
Diagnostic diferențial.....	661
Tratament	662
Complicații. Prognostic	663
Educația pacienților	663
CAPITOLUL 10 – Cancerul renal și al căilor urinare – Cătălin Baston, Constantin Gîngu, Adrian Preda, Ioanel Sinescu	667
Cancerul renal.....	667
Terminologie	667
Epidemiologie	667
Etiologie și Patogenie.....	668
Stadializarea.....	672
Diagnostic	673
Diagnostic diferențial.....	676
Tratamentul chirurgical al cancerului renal	676
Tratamentul medicamentos sistemic.....	678
Prognostic	679
Supravegherea pacientului	680
Cancerul căilor urinare	680
Definiție	680
Epidemiologie	680
Etiologie și Patogenie.....	681
Stadializarea.....	682
Diagnostic	682
Diagnosticul diferențial.....	683

Tratament chirurgical.....	683
Tratament medicamentos.....	684
Prognostic.....	684
Supravegherea pentru recidivă locală sau controlaterală/vezicală.....	684
Capitolul 11 – Patologie tumorală prostatică – Dan Mischianu	687
Scurt „rapel” anatomo-fiziologic despre prostată	687
Hiperplazia prostatică benignă	689
Manifestări clinice	691
Complicațiile hipertrofiei prostatice benigne	692
Diagnostic	692
Tratament	693
Cancerul de prostată.....	697
Etiologie.....	697
Clasificarea tumorilor prostatice.....	698
Tabloul clinic	699
Diagnosticul cancerului de prostată.....	700
Stadializarea TNM a cancerului prostatic conform ghidului EAU 2017.....	704
Tratamentul cancerului de prostată (conform ghidului EAU 2017).....	706
Monitorizarea pacienților după inițierea tratamentului.....	713